

Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai

Verkių g. 25C, Vilnius

rastine@regula.lt

Kopija:

Konkurencijos tarybai

Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius

taryba@kt.gov.lt

PASTABOS IR PASIŪLYMAI
NAUDOJIMOSI ŠILUMOS PERDAVIMO TINKLAIS SĄLYGŲ SĄVADO PAKEITIMO PROJEKTUI

2020-05-06

Kaunas

2020 m. balandžio 6 d. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) paskelbė viešąją konsultaciją dėl Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvado pakeitimo projekto (toliau – Sąvado projektas).

Lietuvos nepriklausomų šilumos gamintojų asociacijos (toliau – Asociacija) vertinimu, Sąvado projekto nuostatos yra palankios išimtinai tik vienai šilumos gamybos sektoriuje veikiančiai ūkio subjektų grupei – šilumos tiekėjams. Asociacijos narių nuomone, patvirtinus skelbiamos redakcijos Sąvado projektą, šilumos tiekėjams bus suteiktas papildomas įrankis, suteikiantis teisę iš lygiavertės konkurencinės aplinkos eliminuoti nepriklausomus šilumos gamintojus, o kartu bus įteisinta ir galimybė piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi. Esame susirūpinę, kad planuojami Sąvado projekto pakeitimai iškreipys lygiavertes konkurencines sąlygas ir pažeis sąžiningos konkurencijos laisvę.

Susipažinę su Sąvado projektu, teikiame pastabas, komentarus ir klausimus, kuriais siekiame detaliau išsiaiškinti Sąvado projekto nuostatų turinį, kilmę ir galimą praktinį įgyvendinimą.

Eil. Nr.	Keičiama nuostata	Pastabos
2.1.	„5.1. Dispečerinio šilumos gamybos valdymo planas (dispečerinio valdymo planas) – preliminarus šilumos tiekėjo dispečerio sudarytas 24 valandų 16 parų (384 valandų) šilumos gamybos grafikas, kuriame nustatoma atskirų nepriklausomo šilumos gamintojo ir šilumos tiekėjo valdomų šilumos įrenginių generuotina valandinė galia;“	Asociacijos narių nuomone, sudaryti dispečerinio šilumos gamybos valdymo planą, kuris būtų dar ir nepreliminarus, 16 parų (384 valandų) laikotarpiui yra tiesiog neįmanoma, nes šilumos tiekėjai, paprasčiausiai, neturės patikimų duomenų tokio dispečerinio valdymo plano sudarymui. Sutinkame, kad dispečerinis šilumos gamybos valdymo planas sudarytas 16 parų (384 valandų) laikotarpiui, kaip teigia Taryba savo lydraštyje prie Sąvado projekto, leistų rinkos dalyviams tvariau planuoti numatomą šilumos gamybą, tačiau tikrai nesutinkame, jog toks dispečerinis šilumos gamybos valdymo planas galėtų būti nepreliminarus. Taigi, Asociacijos nuomone, dispečerinis šilumos gamybos valdymo planas, kaip siūloma Sąvado projekte, galėtų būti

Eil. Nr.	Keičiama nuostata	Pastabos
		<p>sudaromas 16 parų (384 valandų) laikotarpiui (gal net mėnesio laikotarpiui), tačiau jis turėtų būti preliminarus ir šilumos tiekėjas, atsižvelgdamas į faktinį ateinančios paros šilumos poreikį, turėtų teisę jį koreguoti esant poreikiui.</p>
2.2.	<p>„5.10. Šilumos gamybos pradžia – laikas valandos tikslumu, ne vėliau kaip prieš 7212 valandas sušilimas su šilumos tiekėjo dispečeriu, kai nepriklausomas šilumos gamintojas turi pradėti šilumos tiekimą į šilumos perdavimo tinklą.“</p>	<p>Nesutinkame su pakeitimu, nes 12 valandų laikotarpis yra pernelyg trumpas laiko tarpas, ypač tose sistemose, kur šilumos gamybai yra naudojamas biokuras. Galiojantis 72 val. terminas yra objektyvus ir pakankamas, atsižvelgiant į apsirūpinimo biokuru galimybes – įsigijimą, paruošimą, pristatymą ir pan.</p> <p>Taigi, Asociacijos nuomone, minimos Sąvado projekto nuostatos nereikėtų keisti.</p>
2.5.	<p>Papildyti Sąvadą 8.5 papunkčiu ir jį išdėstyti taip: „8.5. kitą informaciją, kurią šilumos tiekėjas privalo viešai skelbti, vadovaudamasis Supirkimo tvarka.“</p>	<p>Asociacijos nuomone, Tarybos siekiamas panaikinti Sąvado 9 punktą, įskaitant Sąvado 9.2. punktą, yra netikslingas, todėl Asociacija siūlo papildyti Sąvadą 8.5. papunkčiu numatančiu, jog šilumos tiekėjas viešai (savo svetainėje) skelbia ir kitą informaciją, kurią šilumos tiekėjas privalo viešai skelbti vadovaudamasis Supirkimo tvarka.</p>
2.8.	<p>„39. Šilumos tiekėjas, gavęs iš potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų įvykdymo užtikrinimą, įskaito potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos generavimo galią, kuriai buvo išduotos prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygos, kaip nuo prisijungimo dienos sistemoje veikiančią šilumos generavimo galią. Šilumos tiekėjas, prijungdamas naujus šilumos vartotojus, atlikdamas šilumos tiekimo sistemos renovaciją ar modernizaciją, šilumos įrenginių renovaciją ar modernizaciją, privalo įvertinti potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos generavimo galią, kuriai buvo išduotos prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygos. Įskaitant šilumos generavimo galią keletui potencialių nepriklausomų šilumos gamintojų, kurie yra pateikę šilumos tiekėjui prisijungimo įvykdymo užtikrinimą, pirmenybė teikiama tam potencialiam nepriklausomam šilumos gamintojui, kuris prisijungimo įvykdymo užtikrinimą patvirtinančius dokumentus šilumos tiekėjui pateikė anksčiau. Įskaitčius potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos gamybos galią kaip nuo prisijungimo dienos veikiančią:</p>	<p>Pirma, Tarybai siūloma sukonkretinti siūlomas įtvirtinti Sąvado projekto 39.1., 39.3. papunkčių nuostatas, nes jos, Asociacijos nuomone, nėra iki galo aiškios (pavyzdžiui, apie kokią šilumos gamybos pirmumo teisę yra kalbama Sąvado projekto 39.3. papunkčio paskutiniame sakinyje).</p> <p>Antra, kaip Taryba nurodo savo lydraščio prie Sąvado projekto 3 punkte, įskaityta potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo galia neturi riboti kitų prie šilumos perdavimo tinklo ketinamų prisijungti nepriklausomų šilumos gamintojų šilumos gamybos įrenginių pajėgumų. Asociacija su tokiu principiniu požiūriu visapusiškai sutinka. Tačiau, kaip galima matyti ir iš Tarybos siūlomų įtvirtinti Sąvado projekto 39.3. papunkčio nuostatų, ir iš Tarybos lydraštyje sekančiai išsakomų teiginių, įskaityta potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo galia tam tikrais atvejais, vis dėlto, gali būti mažinama dėl kitiems potencialiems nepriklausomiems šilumos gamintojams išduodamose prisijungimo sąlygose numatytų reikalavimų įgyvendinimo. Asociacijos nuomone, pirmiau įskaityta potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos gamybos galia neturėtų būti mažinama dėl vėliau pageidavimą prisijungti</p>

Eil. Nr.	Keičiama nuostata	Pastabos
	<p>39.1. šilumos tiekėjas, prijungdamas naujus šilumos vartotojus, atlikdamas šilumos tiekimo sistemos renovaciją ar modernizaciją, šilumos įrenginių renovaciją ar modernizaciją, privalo įvertinti įskaitytą potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos generavimo galią, kuriai buvo išduotos prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygos. Įskaitant šilumos generavimo galią keletui potencialių nepriklausomų šilumos gamintojų, kurie yra pateikę šilumos tiekėjui prisijungimo įvykdymo užtikrinimą, pirmenybė teikiama tam potencialiam nepriklausomam šilumos gamintojui, kuris prisijungimo įvykdymo užtikrinimą patvirtinančius dokumentus šilumos tiekėjui pateikė anksčiau;</p> <p>39.2. šilumos tiekėjas išduodamas prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygas kitiems potencialiems nepriklausomiems šilumos gamintojams, tokius gamintojus informuoja apie įskaitytą šilumos gamybos galią ir numatomą prijungimo datą;</p> <p>39.3. įskaityta potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo galia nėra vertinama nustatant maksimalius kitų šilumos gamybos įrenginių prijungimo prie šilumos perdavimo tinklo pajėgumus, išskyrus atvejus jei kitiems potencialiems nepriklausomiems šilumos gamintojams išduodomose prisijungimo sąlygose numatytų reikalavimų įgyvendinimas nepagrįstai sumažintų potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo, kurio šilumos gamybos galia buvo įskaityta, galimybes patiekti pagamintą šilumą į šilumos perdavimo tinklą. Pagrįstomis aplinkybėmis yra laikomi šilumos perdavimo tinklo apribojimai bei šilumos gamybos pirmumo teisė, nustatyta pagal šilumos aukciono rezultatus.“</p>	<p>prie šilumos perdavimo tinklo išreiškusio nepriklausomo šilumos gamintojo galios, nes, Asociacijos nuomone, vadovaujantis tokiu požiūriu yra pažeidžiami pirmiau valią išreiškusio nepriklausomo šilumos gamintojo interesai. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti užtikrinta, kad pirmiau įskaityta potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo galia tiek dėl naujai iniciatyvą išreiškusio potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo, tiek dėl šilumos perdavimo tinklo apribojimų, nebūtų mažinama.</p> <p>Trečia, Asociacijos nariams taip pat kyla klausimas, ar keičiamos nuostatos bus taikomos tik potencialiems nepriklausomiems šilumos gamintojams, ar ir tiems, kurie jau vykdo šilumos gamybos veiklą.</p>
2.11.	„60.1. šilumos įrenginių vardinę šiluminę galią (MW), šilumos įrenginio galios padidinimo ir sumažinimo laiką (reakcijos laiką MW/h.);“	Asociacijos nariams neaišku, ar keičiama nuostata yra taikoma tik potencialiems nepriklausomiems šilumos gamintojams, ar ir tiems, kurie jau vykdo šilumos gamybos veiklą. Tai yra, pavyzdžiui, ar jau veikiantys nepriklausomi šilumos gamintojai taip pat turės pateikti tokią informaciją šilumos tiekėjui.
2.12.	„65.1. vandens, įeinančio į šilumos tinklą, temperatūra ± 53 °C;“	Atkreipiame Tarybos dėmesį, kad šių nuostatų sugriežtinimas gali tapti pasipelnymo šaltiniu šilumos tiekimo įmonėms, kurioms prastai sekasi dalyvauti aukcionuose. Temperatūros ir slėgio
2.13.	„65.2. slėgis tiekiamajame vamzdyne ± 53 %.“	

Eil. Nr.	Keičiama nuostata	Pastabos
		<p>paklaidos sumažinimas gali tapti įrankiu laikyti įtampą sistemoje ir, atsiradus menkiausiam prasižengimui, užgesinti savo konkurentus iki pažeidimas bus pašalintas.</p> <p>Akivaizdu, kad sumažintos paklaidos ribos gali būti peržengtos net ne dėl nepriklausomo šilumos gamintojo kaltės, o dėl prastesnės kokybės biokuro.</p> <p>Tikėtina, kad tokiu sugriežtinimu yra siekiama priversti nepriklausomus šilumos gamintojus deginti brangesnį SM1/SM2 kategorijos biokurą, taip menkinant jų konkurencingumą.</p> <p>Svarbu paminėti, kad tokia iniciatyva prasilenkia su Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos nuostatomis, skatinančiomis deginti kuo daugiau miško kirtimo liekanų (SM3).</p> <p>Papildomai pažymime, kad toks paklaidos sumažinimas, koks nurodomas Sąvado projekte, praktiškai garantuoja konfliktines situacijas ir baudas už balansavimą mažuose miestuose, kur nėra didelės gamintojų koncentracijos.</p> <p>Pvz., 2020 m. balandžio mėn. Telšiuose aukcioną laimėjęs nepriklausomas šilumos gamintojas pasikeitus aplinkos temperatūrai per 15 minučių savo valdomų biokuro įrenginių galią turėjo pakelti nuo 4,6MW iki 8,5MW. Dėl tokio staigaus pokyčio ir siekio nepažeisti teisės aktų reikalavimų biokuro įrenginiai neatlaikė apkrovos ir sugedo.</p> <p>Taigi, dar labiau griežtinant temperatūros ir slėgio paklaidą, tokių situacijų tik daugės ir nepriklausomi šilumos gamintojai, šilumos tiekėjams Sąvado projektu suteiktų teisių „dėka“, bus išmesti iš rinkos.</p>
2.14.	<p>„70. Šilumos tiekėjas sudaro, atnaujina ir kiekvienam nepriklausomam šilumos gamintojui pateikia suvestinį visų šilumos įrenginių ir šilumos tinklų planinių priežiūros, įskaitant remonto, darbų grafiką. Šilumos tiekėjas šilumos įrenginių ir šilumos tinklų planinių priežiūros, įskaitant remonto, darbų grafiką sudaro atskirai šildymo ir nešildymo sezonams. Remonto ir priežiūros darbų suvestinis grafikas viešai šilumos tiekėjo internetinėje svetainėje turi būti paskelbiamas ne vėliau kaip likus mėnesiui iki grafiko įsigaliojimo datos. Kartu su skelbiamu remonto ir priežiūros grafiku šilumos tiekėjas privalo nurodyti informaciją apie šilumos perdavimo tinklo darbo režimo pokyčius, jei tokie pokyčiai yra planuojami.</p>	<p>Asociacijos narių nuomone, šiame punkte nustatyti reikalavimai šilumos tiekėjams nėra pakankami.</p> <p>Visų pirma, iš aptariamo Sąvado projekto punkto turėtų būti išbraukiamas sakinyvis „<u>Skelbiamame remonto ir priežiūros grafike šilumos tiekėjas turi teisę skelbti tik tuos darbus, dėl kurių bus stabdomas arba ribojamas šilumos supirkimas iš nepriklausomų šilumos gamintojų katilinių</u>“, nes <u>žinoti kieno įrenginiai bus stabdomi ar iš ko bus ribojamas šilumos supirkimas turi teisę visi aukciono dalyviai, o ne tik šilumos tiekėjai. Konkretumo dėlei Asociacija pažymi, kad skelbiamame remonto ir priežiūros grafike turi matytis ne tik nepriklausomų šilumos gamintojų valdomų įrenginių remontų</u></p>

Eil. Nr.	Keičiama nuostata	Pastabos
	<p>Skelbiamame remonto ir priežiūros grafike šilumos tiekėjas turi teisę skelbti tik tuos darbus, dėl kurių bus stabdomas arba ribojamas šilumos supirkimas iš nepriklausomų šilumos gamintojų katilinių. Keičiantis remonto ir priežiūros darbų terminams bei tinklo darbo režimui, šilumos tiekėjas privalo nedelsdamas pakoreguoti ir nepriklausomiems šilumos gamintojams pateikti bei šilumos aukciono informacinėje paskelbti pakoreguotą remonto ir priežiūros darbų suvestinį grafiką.</p>	<p><u>grafikai, tačiau ir šilumos tiekėjų valdomų gamybos įrenginių remontų grafikai.</u></p> <p>Priešingu atveju, kaip kad yra dabar, informacijos monopolis leidžia šilumos tiekėjams piktnaudžiauti situacija ir bloginti nepriklausomų šilumos gamintojų aukciono sąlygas.</p> <p>Trečia, atsižvelgiant į tai, kad po VKEKK ir EI sujungimo Tarybos kompetencija tapo kur kas platesnė, siūlome Sąvado projekte numatyti šilumos tiekėjų atliekamų remonto darbų (įskaitant, bet neapsiribojant, remonto grafikų sudarymo) vykdymo kontrolę, nes darosi panašu, kad kai kuriuose miestuose suintensyvėjus konkurencijai vasaros metu remonto darbai yra sąmoningai vilkinami, siekiant „atkirsti“ nepriklausomus šilumos gamintojus nuo tinklo ir sukuriant situaciją kai be konkurencijos yra realizuojama tik pačių šilumos tiekėjų pagamintą šilumą.</p> <p>Taip pat, kaip matyti iš Tarybos siūlomų Sąvado projekto 70 punkto papildymų, Taryba įsivaizduoja, jog pakoreguotas remonto ir priežiūros darbų suvestinis grafikas turėtų būti skelbiamas ir šilumos aukcionų informacinėje sistemoje Baltpool. Su šiuo Tarybos įsivaizdavimu Asociacija visapusiškai sutinka, tačiau Asociacija taip pat siūlo numatyti, kad ir nekoreguotas, t. y. pirminis, šilumos tiekėjų sudaromas remonto ir priežiūros darbų grafikas būtų viešai skelbiamas Baltpool sistemoje, o ne tik šilumos tiekėjų interneto svetainėse.</p> <p>Galiausiai, Asociacijos pastebėjimu, Tarybos siūloimuose Sąvado 70 punkto pakeitimuose yra praleistas žodis „sistemoje“, todėl Tarybos siūlomi pakeitimai turėtų atrodyti sekančiai: „Keičiantis remonto ir priežiūros darbų terminams bei tinklo darbo režimui, šilumos tiekėjas privalo nedelsdamas pakoreguoti ir nepriklausomiems šilumos gamintojams pateikti bei šilumos aukciono informacinėje sistemoje paskelbti pakoreguotą remonto ir priežiūros darbų suvestinį grafiką.“</p>
2.16.	<p>„78. Šilumos tiekėjas, atsižvelgdamas į planuojamus iš nepriklausomų šilumos gamintojų supirkti ir (ar) savo valdomais šilumos gamybos įrenginiais pagaminti šilumos kiekius—iš nepriklausomų šilumos gamintojų, nustatytus pagal šilumos aukciono rezultatus vadovaujantis Supirkimo tvarkos nuostatomis, bei vadovaudamasis įvertinęs Sąvado 81 punktą</p>	<p>Prašome papildyti punktą, nurodant šilumos tiekėjų pareigą preliminarų šilumos gamybos grafiką teikti valandos tikslumu <i>excel</i> formatu Baltpool sistemoje, nes dabartiniai šilumos gamybos grafikai skelbiami Baltpool sistemoje pdf formatu yra visiškai neinformatyvūs.</p>

Eil. Nr.	Keičiama nuostata	Pastabos
	<p>nurodytas aplinkybes, taip pat įvertinęs Sąvado 70 punkte numatytą suvestinį visų šilumos įrenginių ir šilumos tinklų planinių priežiūros, įskaitant remonto, darbų grafiką, likus ne mažiau kaip 5 dienoms iki kalendorinio mėnesio pradžios viešai antram kalendoriniam mėnesiui po einamojo sudaro ir Šilumos aukciono reglamente nustatyta tvarka šilumos aukciono duomenų valdymo sistemoje paskelbia preliminarų šilumos gamybos grafiką, kuriame būtų aiškiai parodomas prognozuojamas vidutinis ir maksimalus dienos šilumos vartotojų poreikis (MW), iš kiekvieno nepriklausomo šilumos gamintojo superkamos šilumos prognozuojamas vidutinis ir maksimalus dieninis apkrovimas (MW) bei nuosavų šilumos gamybos šaltinių prognozuojamas vidutinis ir maksimalus dieninis apkrovimas (MW).“</p>	
2.17.	<p>„80. Šilumos tiekėjas, vadovaudamasis Supirkimo tvarka, likus ne mažiau kaip 12 valandų iki šilumos gamybos veiklos pradžios sudaro ir nepriklausomiems šilumos gamintojams pateikia dispečerinio šilumos gamybos valdymo planą (toliau – dispečerinis valdymo planas) ateinančiam 24 valandų 16 parų (384 val.) laikotarpiui, o iki kalendorinio mėn. pabaigos likus trumpesniai laikotarpiui – laikotarpiui iki kalendorinio mėn. pabaigos. Tuo atveju jei dispečerinio valdymo plano laikotarpis baigiasi ne darbo dienos metu, šilumos tiekėjas dispečerinio valdymo planą gali sudaryti iki kitos darbo dienos pabaigos. Šilumos tiekėjas dispečerinio valdymo planą gali sudaryti ilgesniam (iki 72 valandų, o tuo atveju jei 72 valandų laikotarpis baigiasi ne darbo dienos metu – iki sekančios darbo dienos pabaigos) laikotarpiui.“</p>	<p>Žr. p. 2.1.</p> <p>Taip pat, Asociacijos pastebėjimu, galbūt būtų tikslinga sukonkretinti Sąvado 80 punkte naudojamą išsireiškimą „<...> likus ne mažiau kaip 12 valandų iki šilumos gamybos veiklos pradžios“ numatant, pavyzdžiui, - „<...> likus ne mažiau kaip 12 valandų iki kalendorinio mėnesio pradžios <...>“.</p>
2.18.	<p>„81. Sudarydamas dispečerinio valdymo planą šilumos tiekėjas privalo atsižvelgti į šias aplinkybes:</p> <p>81.1. šilumos aukciono būdu nustatytus planuojamus supirkti šilumos kiekius iš nepriklausomų šilumos gamintojų ir (ar) planuojamus gaminti nuosavais šilumos gamybos įrenginiais;</p> <p>81.2. centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos poreikį, nustatytą pagal orų prognozę ar kitais pagrįstais šaltiniais;</p> <p>81.2. šilumos perdavimo tinklo technologinius apribojimus, taip pat tinklo apribojimus, atsirandančius dėl šilumos tinklų remonto ir priežiūros darbų;</p>	<p>Prašome paaiškinti, kas yra „81.2. <..> kiti pagrįsti šaltiniai“.</p> <p>Prašome paaiškinti, kas yra „81.5. <..> šilumos gamybos įrenginių technologiniai apribojimai“.</p> <p>Asociacija taip pat prašo užtikrinti, kad visuose šilumos tiekėjų sudaromuose dispečerinio valdymo planuose matytųsi visi be išimties šilumos gamybos pajėgumai (įskaitant visus šilumos tiekėjų valdomus gamybos pajėgumus (konkurencinius ir nekonkurencinius)), kurie yra planuojami naudoti siekiant užtikrinti tinkamą ir nenutrūkstamą šilumos tiekimą vartotojams. Asociacijos įsitikinimu, toks</p>

Eil. Nr.	Keičiama nuostata	Pastabos
	<p>81.3. šilumos įrenginių techninius ypatumus, aptartus Sąvado 60 punkte;</p> <p>81.4. šilumos perdavimo tinklo technologinius apribojimus, taip pat tinklo apribojimus, atsirandančius dėl šilumos tinklų remonto ir priežiūros darbų;</p> <p>81.4. neplanuotą šilumos įrenginio sustabdymą;</p> <p>81.5. šilumos gamybos įrenginių technologinius apribojimus, taip pat apribojimus, atsirandančius dėl šilumos gamybos įrenginių stabdymo, remonto ir priežiūros darbų;</p> <p>81.5. šilumos įrenginio galimumą pateikti reikiamos temperatūros šilumnešį;</p> <p>81.6. kitus šilumos perdavimo sistemos apribojimus ir ypatumus, nurodytus Sąvado XII skyriuje, į kuriuos būtina atsižvelgti dėl sistemos galios balanso ar tinkamos veiklos.“</p>	<p>reikalavimas „įneštų“ dar didesnę skaidrumą, leistų visiems šilumos sektoriaus dalyviams būti tikresniems dėl savo interesų apsaugos.</p>
2.19.	<p>„82. Jeigu šilumos tiekėjas dėl Sąvado 81 punkte nurodytų aplinkybių teikia prioritetą kitam nepriklausomam šilumos gamintojui, nei privalo vadovaudamasis Supirkimo tvarkos nuostatomis, aplinkybės, dėl kurių buvo priimtas toks sprendimas, turi būti pateikiamos visiems nepriklausomiems šilumos gamintojams, veikiantiems toje pačioje centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje, kartu su dispečerinio valdymo planu ir paskelbiamos šilumos aukcionų informacinėje sistemoje.“</p>	<p>Asociacijos nariai prašo Tarybos užtikrinti, kad šilumos tiekėjai visuomet vadovautųsi šilumos aukciono rezultatų eiliškumu.</p> <p>Taip pat Asociacijos nariai prašo užtikrinti, kad šilumos tiekėjo sudaromą dispečerinio valdymo planą šilumos gamintojai galėtų apskųsti Tarybai, kuri, kaip nepriklausoma priežiūros institucija, galėtų peržiūrėti tokį šilumos tiekėjo sudarytą dispečerinio valdymo planą.</p>
2.20.	<p>„83. Tuo atveju, kai visų nepriklausomų šilumos gamintojų, veikiančių konkrečioje šilumos tiekimo sistemoje, šilumos įrenginių specifikacijos šilumos tiekėjui neleidžia sudaryti dispečerinio valdymo plano, kuris patenkintų šilumos vartotojų poreikį, šilumos tiekėjas privalo imtis priemonių, kuriomis būtų užtikrintas patikimas ir kokybiškas šilumos tiekimas vartotojams. Apie tai šilumos tiekėjas privalo nurodyti dispečerinio valdymo plane, numatytame Sąvado 80 punkte ir paskelbti šilumos aukciono informacinėje sistemoje.“</p>	<p>Žr. p. 2.19.</p>
2.21.	<p>„86. Šilumos tiekimo tinklų balansavimu laikoma pagal šilumos aukciono rezultatus šilumos tiekimo sistemoje veikiančių šilumos įrenginių darbo režimo keitimas ir (ar) šilumos tiekėjo valdomų šilumos poreikio piko ir (ar) rezervinius šilumos gamybos pajėgumus užtikrinančių šilumos gamybos įrenginių naudojimas šilumos gamybai, siekiant užtikrinti šilumos poreikį atitinkantį, patikimą ir stabilų šilumos gamybos režimą konkrečioje centralizuoto šilumos tiekimo</p>	<p>Asociacijos nariai prašo Tarybos nustatyti aiškų ir nedviprasmišką prioritetą balansavimui, t. y. visų pirma, balansavimui telktis gamintojus, kurie pagal šilumos aukciono rezultatus yra aukštesnėje pozicijoje ir tik tada, kai nebėra techninių galimybių balansavimui naudoti gamintojų, kurių šilumos aukcione pasiūlytos kainos yra mažesnės, leisti šilumos tiekėjui balansavimui naudoti piko ir (ar) rezervinius šilumos gamybos pajėgumus.</p>

Eil. Nr.	Keičiama nuostata	Pastabos
	<p>sistemoje tuo atveju, kai vienas iš sistemoje veikiančių šilumos įrenginių tiekia šilumą, neatitinkančią šilumos kokybės reikalavimų arba dėl šilumos įrenginio gedimų nutraukiama šilumos gamyba.“</p>	<p>Primename, kad tokios pozicijos Taryba laikosi ir savo 2019 m. birželio 5 d. išaiškiniame Dėl šilumos gamybos įrenginių balansavimo funkcijai atlikti parinkimo: „įvertinus tai, kad minėtų šilumos poreikio piko bei rezervinius pajėgumus užtikrinančių įrenginių išlaikymo sąnaudos yra įvertintos šilumos kainoje ir dengiamos vartotojų, šilumos tiekėjas šių įrenginių šilumos savikainą turi vertinti kintamųjų sąnaudų apimtyje bei įsitikinti, kad šilumos gamyba balansavimo funkcijos metu yra vykdoma mažiausiomis galimomis sąnaudomis.“</p> <p>Išaiškiniame Taryba, be kita ko, pažymi, ir tai, kad: „šilumos perdavimo tinklo balansavimo funkcijai atlikti gali būti naudojami ir šilumos aukcione dalyvavę, bet jo nelaimėję įrenginiai, jei 1) tokie įrenginiai yra pasirengę šilumos gamybai ir 2) jei šilumos gamyba (supirkimas) šiais įrenginiais atitinka Aukcionų tvarkoje numatytus šilumos supirkimo prioritetus ir 3) yra pigesni nei šilumos tiekėjo eksploatuojamų piko pajėgumų kintamosios sąnaudos apskaičiuotos pagal Aukcionų tvarkos 14.1 punktą.</p> <p>Asociacijos įsitikinimu, tokia situacija kokia susiklostė Kauno miesto šilumos tiekimo sistemoje kovo mėn., t. y. kai iš paskutinėje eilėje esančio subjekto buvo supirktas 3 (tris) kartus didesnis šilumos kiekis „apeinant“ visus aukščiau eilėje buvusius gamintojus, nebegali pasikartoti, nes, Asociacijos įsitikinimu, taip yra tiesiog „švaistomos“ vartotojų lėšos.</p>
2.22.	<p>„91. Visais atvejais Vienam iš šilumos įrenginių, veikiančių konkrečioje sistemoje, visiškai ar dalinai sumažinus šilumos gamybą, to įrenginio šilumos gamybos galia, vadovaujantis mažiausių sąnaudų principu, turi būti kompensuojama kitais pagal šilumos aukciono rezultatus, sistemoje veikiančiais šilumos įrenginiais arba naudojant šilumos tiekėjo valdomus šilumos poreikio piko ir (ar) rezervinius šilumos gamybos pajėgumus užtikrinančius šilumos gamybos įrenginius. Tai atvejais, kai to padaryti neįmanoma – naudojami rezervinės galios užtikrinimo paslaugą teikiantys šilumos įrenginiai. Visais atvejais, įvertinus įrenginių technines galimybes, prioritetą teikiamas mažiausias šilumos gamybos ar supirkimo sąnaudas užtikrinančiam įrenginiui.“</p>	<p>Prašome paaiškinti ką reiškia „ar supirkimo sąnaudas užtikrinančiam įrenginiui.“? Asociacijos nuomone, šilumos tiekėjas supirkdamas šilumą iš savo valdomų šilumos gamybos objektų supirkimo sąnaudų apskritai nepatiria, todėl kyla klausimas, ar šis Tarybos siūlymas nesąlygoja to, jog, visais be išimties atvejais, balansavimas bus užtikrinamas tik šilumos tiekėjo valdomais šilumos gamybos pajėgumais.</p> <p>Taip pat prašome užtikrinti tinkamą Asociacijos pastabos nurodytos aukščiau esančiame punkte (žr. punktą 2.21.) įgyvendinimą.</p>

Eil. Nr.	Keičiama nuostata	Pastabos
2.23.	<p>„92. Tuo atveju, kai konkrečioje šilumos tiekimo sistemoje veikiantis nepriklausomas šilumos gamintojas ties dispečerinio valdymo plane ar fiksuotu šilumos tiekėjo dispečerio nustatytos galios riba nepatiekia šilumos kiekio ir (arba) neišlaiko šilumos kokybės reikalavimų, numatytų Sąvado 65 punkte, ilgiau nei 3 valandas nuo šilumos tiekėjo dispečerio nurodymų, įvardintų Sąvado 66 punkte, šilumos tiekėjas, atsižvelgdamas į Sąvado IX skyriuje nustatytą dispečerinio valdymo tvarką, privalo pakoreguoti ateinančių 24 valandų dispečerinio valdymo planą, numatytą Sąvado 80 punkte, bei sumažinti šilumos supirkimą iš nepriklausomo šilumos gamintojo.“</p>	<p>Asociacijos narių nuomone, dispečerinio valdymo plano trukmės prailginimas iki 384 valandų, o sankcijų taikymas – vos nuo 3 valandų (t. y., kaip galima suprasti iš siūlomos Sąvado projekto redakcijos, jei nepriklausomas šilumos gamintojas ilgiau nei 3 valandas, pavyzdžiui, neišlaiko šilumos kokybės reikalavimų, šilumos tiekėjas koreguoja 16 parų dispečerinį valdymo planą ir iš jo pašalina tokį nepriklausomą šilumos gamintoją, kuris neišlaikė šilumos kokybės reikalavimų), yra neproporcingas ir nesubalansuotas. Toks Sąvado projektu nustatomas reguliavimas laikytinas „įžūliu“ konkurencijos ribojimo įrankiu.</p>
2.24.	<p>„93. Nepriklausomas šilumos gamintojas, kuris ties nustatytos galios riba nepatiekė šilumos kiekio ar neišlaiko šilumos kokybės reikalavimų ir dėl kurio šilumos tiekėjas koregavo dispečerinio valdymo grafiką planą, per 24 valandas privalo likviduoti priežastis, dėl kurių nepatiekė šilumos kiekio arba neišlaikė šilumos kokybės reikalavimų. Nesant galimybių likviduoti minėtų priežasčių per minėtą laikotarpį, nepriklausomas šilumos gamintojas kuo skubiau privalo informuoti šilumos tiekėją apie priežastis bei laikotarpį, per kurį tokios priežastis bus pašalintos.</p> <p>93.1. tuo atveju, jei nepriklausomas šilumos gamintojas ties dispečerinio valdymo grafike plane ar fiksuotu šilumos tiekėjo dispečerio nurodymu nustatytos galios riba patiekia didesnį šilumos kiekį nei buvo nustatyta, nepriklausomas šilumos gamintojas privalo atlyginti šilumos tiekėjui patirtas – balansavimo sąnaudas, apskaičiuojamas pagal formulę:</p> $C_{HP,y} = Q_{HP,j,y} \times p_{HP,j,y} \times 10 \times 2$ <p>kur: $C_{HP,y}$ – dengtinios balansavimo išlaidos sąnaudos mėnesį y, Eur; $Q_{HP,j,y}$ – balansavimo šilumos kiekis, susidaręs dėl nepriklausomo šilumos gamintojo j veiksmų (neveikimo), mėnesį y, MWh. Šiuo atveju balansavimo šilumos kiekis yra apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp nepriklausomo šilumos gamintojo j faktiškai patiekto šilumos kiekio (valandos tikslumu) ir šilumos nepatiekimo momentu galiojusiame dispečeriniame valdymo</p>	<p>Galiojančioje suvestinėje Sąvado redakcijoje balansavimo šilumos pirkimo koeficientas yra 0,2. Tuo tarpu Sąvado projekte – 2.</p> <p>Asociacijos narių nuomone, <u>dešimt kartų</u> didinamas koeficientas, o kartu atitinkamai ir balansavimo sąnaudos, yra nepagrįstas, neproporcingas ir nukreiptas išimtinai į nepriklausomų šilumos gamintojų baudimą ir susidorojimą su jais.</p> <p>Be to, tokiu Sąvado projektu yra kuriamas ne kas kitas, o papildomas pajamų šaltinis šilumos tiekėjams.</p> <p>2019 m. birželio 5 d. Tarybos išaiškinime Dėl šilumos gamybos įrenginių balansavimo funkcijai atlikti parinkimo nurodoma, kad „šilumos gamyba balansavimo funkcijos metu yra vykdoma mažiausiomis galimomis sąnaudomis“, todėl Asociacijos nariai nesupranta, kodėl Sąvado projekte yra nustatoma minimali balansavimo šilumos kaina – 1 ct/kWh. Prašome paaiškinti, kaip pasirinktas būtent toks dydis ir kodėl, kai eilėje yra daugiau norinčių gaminti įrenginių.</p> <p>Taip pat prašome paaiškinti, kodėl nepriklausomi šilumos gamintojai bus verčiami mokėti <u>dešimt kartų išaugusias</u> balansavimo sąnaudas, jeigu šilumos tiekėjai realiai nepatirs jokių papildomų sąnaudų.</p>

Eil. Nr.	Keičiama nuostata	Pastabos
	<p>plane, sudarytame pagal Sąvado 80 punktą įvertinus Sąvado 931 punkte nurodytas aplinkybes, numatyto šilumos kiekio, kurį per atitinkamą laikotarpį nepriklausomas šilumos gamintojas <i>j</i> privalėjo pagaminti;</p> <p>$p_{HP, j, y}$ – nepriklausomo šilumos gamintojo <i>j</i>, pagal Supirkimo tvarkos nuostatas nustatyta šilumos pardavimo šilumos tiekėjui šilumos aukcione pasiūlyta šilumos gamybos kaina mėnesį <i>y</i>, euro ct/kWh;</p> <p>10 – matavimo vienetų konvertavimo koeficientas;</p> <p>2 – balansavimo šilumos pirkimo koeficientas;</p> <p>93.2. tuo atveju, jei nepriklausomas šilumos gamintojas ties dispečerinio valdymo grafike plane ar fiksuotu šilumos tiekėjo dispečerio nurodymu nustatytos galios riba nepatiekia šilumos kiekio, o šilumos tiekėjas atitinkamai turėjo koreguoti galiojantį ar anksčiau parengtą ir įsigaliosiantį dispečerinio valdymo grafiką, nepriklausomas šilumos gamintojas privalo padengti atlyginti šilumos tiekėjui patirtas balansavimo sąnaudas, apskaičiuojamas pagal formulę:</p> $C_{HP,y} = Q_{HP,j,y} \times [p_{HP,y} - p_{HP,j,y}] \times 10,210$ <p>kur:</p> <p>$C_{HP,y}$ – dengtinis balansavimo išlaidų sąnaudos mėnesį <i>y</i>, Eur. Tuo atveju, jei $C_{HP,y} < 0$, balansavimo sąnaudos nėra mokamos</p> <p>$[p_{HP,y} - p_{HP,j,y}] < 1$ ct/kWh, priimama, kad $[p_{HP,y} - p_{HP,j,y}] = 1$ ct/kWh;</p> <p>$Q_{HP,j,y}$ – balansavimo šilumos kiekis, susidaręs dėl nepriklausomo šilumos gamintojo <i>j</i> veiksmų (neveikimo), mėnesį <i>y</i>, MWh. Šiuo atveju balansavimo šilumos kiekis yra apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp šilumos nepatiekimo momentu galiojusiame dispečeriniame valdymo plane, sudarytame pagal Sąvado 80 punktą įvertinus Sąvado 93¹ punkte nurodytas aplinkybes, numatyto šilumos kiekio, kurį per atitinkamą laikotarpį nepriklausomas šilumos gamintojas <i>j</i> privalėjo pagaminti ir nepriklausomo šilumos gamintojo <i>j</i> faktiškai patiekto šilumos kiekio (valandos tikslumu) ir šilumos nepatiekimo momentu galiojusiame dispečeriniame valdymo plane, sudarytame pagal Sąvado 80 punktą, numatyto šilumos kiekio, kurį per atitinkamą laikotarpį nepriklausomas šilumos gamintojas <i>j</i></p>	<p>Galiausiai, Asociacijos nariai nori atkreipti dėmesį, kad Tarybos siūlymas „bauduoti“ nepriklausomus šilumos gamintojus, jei jie iki dispečerinio valdymo plano sudarymo ir pateikimo pranešė šilumos tiekėjui, kad negamins viso ar dalies iš nepriklausomo šilumos gamintojo pagal preliminarių šilumos gamybos grafiką numatyto supirkti šilumos kiekio (žr. Sąvado projekto 93.3. papunkčio nuostatos), yra visiškai neracionalus, nukreiptas tik į „baudimą“ ir yra visiškai nepagrįstas. Asociacijos narių įsitikinimu, visų pirma, laiko tarpas egzistuojantis tarp preliminarus šilumos gamybos grafiko ir dispečerinio valdymo plano sudarymo ir pateikimo leidžia šilumos tiekėjui sudėlioti gamybos grafiką taip, jog šilumos vartotojų poreikiai būtų patenkinami pilna apimtimi net ir be konkretaus nepriklausomo šilumos gamintojo, kuris pranešė šilumos tiekėjui, jog negamins viso ar dalies aukcione pasiūlyto kiekio (pasitelkiant tiek kitus nepriklausomus šilumos gamintojus, tiek šilumos tiekėjo valdomus piko ir (ar) rezervo pajėgumus), todėl neracionalaus dydžio baudomis bausti nepriklausomus šilumos gamintojus už tai, jog, pavyzdžiui, jų įrenginiai netikėtai sugedo, yra visiškai nepagrįsta ir neracionalu. Sekančiai, kaip aiškiai yra atspindėta ir pačioje Sąvado nuostatoje, šilumos gamybos grafikas yra „preliminarius“, todėl bausti nepriklausomus šilumos gamintojus už „preliminarius“ gamybos grafiko nesilaikymą yra nepagrįsta. Atsižvelgiant į tai, jog siūlomos įtvirtinti Sąvado projekto 93.3. papunkčio nuostatos yra nukreiptos tik į „baudimą“ (neegzistuojant jokiems papildomiems kaštams dėl tokio negaminimo), siūloma Sąvado projekto 93.3. papunkčio nuostatų apskritai atsisakyti.</p>

Eil. Nr.	Keičiama nuostata	Pastabos
	<p>privalėjo pagaminti; $p_{HP,y}$ – šilumos tiekėjo faktinės balansavimo šilumos užtikrinimo sąnaudos mėnesį y, euro ct/kWh. Faktinės balansavimo sąnaudos lygios šilumos tiekėjo ir kitų nepriklausomų šilumos gamintojų, veikiančių toje pačioje šilumos tiekimo sistemoje, kurių įrenginiai buvo panaudoti kompensuojant nepriklausomo šilumos gamintojo j, dėl kurio susidarė balansavimo sąnaudos, nepagamintą šilumos kiekį, faktinių šilumos gamybos sąnaudų šilumos aukcione pasiūlytų šilumos gamybos kainų (šilumos tiekėjo valdomų pikinių ir (ar) rezervinių šilumos gamybos įrenginių panaudojimo balansavimui atveju yra vertinamos tų įrenginių kintamosios sąnaudos, apskaičiuotos vadovaujantis šilumos kainų nustatymo metodika) svertiniam vidurkiui mėnesį y, apskaičiuotoms vadovaujantis šilumos kainų nustatymo metodika ir (ar) nustatytomis pagal Supirkimo tvarkos nuostatas. Visais atvejais šilumos tiekėjo dispečeris pateikdamas Sąvado 94 punkte numatytą pakoreguotą dispečerinio valdymo planą privalo vadovautis mažiausių sąnaudų principu bei atitinkamai patikslintame dispečerinio valdymo plane nurodyti, kuriais šilumos įrenginiais buvo atliekamas nepriklausomo šilumos gamintojo j balansavimas; 93.3. tuo atveju, jei nepriklausomas šilumos gamintojas iki Sąvado 80 punkte nurodyto dispečerinio valdymo plano sudarymo ir pateikimo pranešė šilumos tiekėjui, kad negamins viso ar dalies iš nepriklausomo šilumos gamintojo pagal preliminarų šilumos gamybos grafiką (Sąvado 78 punktas) numatyto supirkti šilumos kiekio, nepriklausomas šilumos gamintojas privalo atlyginti šilumos tiekėjui balansavimo sąnaudas, apskaičiuojamas pagal formulę:</p> $C''_{HP,y} = Q''_{HP,j,y} \times [p_{HP,y} - p_{HP,j,y}] \times 0,5 \times 10$ <p>kur: $C''_{HP,y}$ – dengtinis balansavimo sąnaudas mėnesį y, Eur; $Q''_{HP,j,y}$ – preliminariniame šilumos gamybos grafike (Sąvado 78 punktas) numatytas iš nepriklausomo šilumos gamintojo j supirkti šilumos kiekis mėnesį y, MWh; 0,5 – balansavimo šilumos įvertinimo koeficientas.“</p>	

Eil. Nr.	Keičiama nuostata	Pastabos
2.26.	„94. Šilumos tiekėjas, gavęs Sąvado 93 punkte nurodytą informaciją iš nepriklausomo šilumos gamintojo, jog nepriklausomas šilumos gamintojas per 24 valandas nespės likviduoti priežasčių, dėl kurių nebuvo pagamintas šilumos kiekis arba nebuvo išlaikyti šilumos kokybės reikalavimai, bei terminą, per kurį nepriklausomas šilumos gamintojas įsipareigoja tokias priežastis pašalinti, šilumos tiekėjas atitinkamam laikotarpiui pakoreguoja Sąvado 80 punkte nurodytą dispečerinio valdymo planą, nustatydamas mažesnę šilumos supirkimą arba išvis nutraukdamas šilumos supirkimą iš nepriklausomo šilumos gamintojo. Balansavimo šilumos kiekiui apskaičiuoti naudojamas iki šių korekcijų pagal Sąvado 80 punktą sudarytas dispečerinio valdymo planas, įvertinus Sąvado 93¹ punkte nurodytas aplinkybes. “	Žr. p. 2.23.

Asociacija, atsižvelgdama į Sąvado projektu programuojamą rinkos dalyvių teisių ir pareigų disbalansą, be aukščiau aptartų pastabų ir pasiūlymų, teikia dar vieną atskirą pasiūlymą:

Eil. Nr.	Pasiūlymas	Paaiškinimas
1.	Įpareigoti šilumos tiekėjus viešai savo interneto svetainėse „transliuoti“ centralizuotos šilumos tiekimo sistemos apkrovimą realiu laiku.	<p>Tokio įrankio atsiradimas užtikrintų informacijos prieinamumą tiek reguliuotojui, tiek rinkos dalyviams, vartotojams.</p> <p>Šiuo metu nėra žinoma, kaip skaidriai veikia šilumos tiekėjai, kadangi neįmanoma patikrinti jų pačių gamybos įrenginių apkrovimo fakto ar balansavimo sąnaudų.</p> <p>Transliavimas realiu laiku ir informacijos apie centralizuotos šilumos tiekimo sistemos apkrovimą archyvas sukurtų prielaidas maksimaliam skaidrumui, įgalintų fiksuoti pokyčius, jų pagrįstumą ir galimybę ginti rinkoje veikiančių ūkio subjektų teises.</p>

Tikimės, kad Taryba atsižvelgs į mūsų pastabas ir pasiūlymus. Asociacija yra pasiruošusi bendradarbiauti bei teikti visą objektyviems ir teisingiems sprendimams priimti reikiamą informaciją.

Lietuvos nepriklausomų šilumos gamintojų asociacijos prezidentas
Vytautas Kisielius

ORIGINALAS NEBUS SIUNČIAMAS